

DENB 2439
DENA 2439

SECOND PUBLIC EXAMINATION

HONOUR SCHOOL OF ENGLISH LANGUAGE AND LITERATURE 2006

COURSE I AND COURSE II
Paper 8 (h) (iv) and B15 Old Norse

TRINITY TERM 2006

Friday 26 May, 9.30 a.m. – 12.30 p.m.

Time allowed – Three hours

Answer Question 1 and *two* others. You should pay attention in your answers to the precise terms of the questions, and should not write substantially on the same text in more than one essay.

Do not turn over until told to do so.

Answer Question 1 and two others. You should pay attention in your answers to the precise terms of the questions, and should not write substantially on the same text in more than one essay.

1. Translate three of the following passages, adding brief notes on any points of literary and/or linguistic interest.

(a)

5 Sámr svarar: 'Hverju góðu ertu þá nær en áðr, þótt ek taka við þessu máli ok sémi vit þá báðir hrakðir?'

10 Þorbjörn svarar: 'Þó er mér þat mikil hugarbót, at þú takir við málinu. Verðr at því, sem má.'

Sámr svarar: 'Ófúss geng ek at þessu. Meir geri ek þat fyrir frændsemi sakar við þik. En vita skaltu, at mér þykkir þar heimskum manni at duga, sem þú ert.'

15 Þá rétti Sámr fram hondina ok tók við málinu af Þorbirni. Sámr laetr taka sér hest ok riðr upp eptir dal ok riðr á bœ einn ok lýsir víginu — fær sér menn — á hendr Hrafnkeli. Hrafnkell spyrr þetta ok þótti hlægiligt, er Sámr hefir tekit mál á hendr honum.

Leið nú á vetrinn. En at vári, þá er komit var at stefnudögum, riðr Sámr heiman upp á Aðalból ok stefnir Hrafnkeli um víg Einars. Eptir þat riðr Sámr ofan eptir dalnum ok kvaddi búa til þingreiðar, ok sitr hann um kyrrt, þar til er menn búask til þingreiðar. Hrafnkell sendi þá menn ofan eptir dalnum ok kvaddi upp menn.

(b)

Vara þat nú

né í gær,

þat hefir langt

lödit síðan—

5 er fátt fornara,

fremr var þat hálf—

er hvatti Guðrún,

Giúka borin,

sona sína unga

10 at hefna Svanhildar.

'Syster var ykkor

Svanhildr um heitin,

sú er Iðrmunrekkr

ióm um traddi

15 hvítom ok svörtom

á hervegi,

grám, gangtömom

Gotna hrossom.

'Eptir er ykr þrungit,

þjóðkonungi—

lifid einir ér

þátta ættar minnar.

(c)

- Með þursi þrihófðuðom
þú skalt æ nara,
eð[a] verlaus vera!
Þik geð grípi,
5   þik morn morni!
Ver þú sem þistil[],
sá er var þrungrinn
í önn ofanverða!
- Til holtz ek gekk
10   ok til hrás viðar,
gambantein at geta—
gambantein ek gat.
- Reiðr er þér Óðinn,
reiðr er þér Ásabragr,
15   þik skal Freyr fiask
—en fyrinilla mær!—
en þú fengit hefir
gambanreiði goða!
- Heyri iqtnar,
20   heyri hrímbursar,
synir Suttunga,
siálfir ásliðar—
hvé ek fyrirbýð,
hvé ek fyrirbanna
25   manna glaum mani,
mannan nyt mani!

(d)

- Óláfr rex Tryggva sonr, Ólafs sonar, Haralds sonar hins hár-fagra, kom kristni í Norveg ok á Ísland. Hann sendi hingat til lands prest þann, er hét Pangbrandr ok hér kendi mönnum kristni ok skírði þá alla, er við trú tóku. En Hallr á Siðu Porssteinsson lét skírask snemhendis, ok Hjalti Skeggjason ór Pjórsárdali ok Gizurr hinn hviti Teits sonr, Ketilbjarnar sonar, frá Mosfelli, ok margir höfðingjar aðrir; en þeir váru þó fleiri, er í gegn mæltu ok neittu. En þá er hann hafði hér verit einn vetr eða II, þá fór hann á braut, ok hafði vegit hér II menn eða III, þá er hann höfðu nítt. En hann sagði konunginum Óláfi, er hann kom austr, ait þat er hér hafði yfir hann gengit, ok lét örvaent, at hér myndi kristni enn takask. En hann varð við þat reiðr mjök, ok ætlaði at láta meiða eða drepa ossa landa fyrir, þá er þar váru austr. En þat sumar it sama: kómu útan 5   héðan þeir Gizurr ok Hjalti, ok þágu þá undan við konunginn, ok hétu honum umsýslu sinni til á nýjaleik, at hér yrði enn við kristninni tekit, ok létu sér eigi annars ván en þar myndi hlýða.

Sagði Hymir

(e) þá at þeir váru komnir svá langt út at hætt var at sitja útar fyrir Miðgarðsormi. En Þórr kvezk mundu róa eina hríð ok svá gerði, en Hymir var þá allókátr. En þá er Þórr lagði upp árarnar, greiddi hann til vað heldr sterkjan ok eigi var ɔngullinn minni eða óramlhigri. Þar létt Þórr koma á ɔngulinn oxahöfuðit ok kastaði fyrir borð, ok fór ɔngullinn til grunns. Ok er þá svá satt at segja at engu ganti þá Þórr minnt Miðgarðsorm en Útgardaloki hafði spottat Þór þá er hann hóf orminn upp á hendi sér. Miðgarðsormr gein yfir oxahöfuðit en ɔngullinn vá í góminn orminum. En er ormrinn kendi þess, brá hann við svá hart at báðir hnefar Þórs skullu út á borðinu. Þá varð Þórr reiðr ok færðisk í ásmegin, spryrndi við svá fast at hann hljóp báðum tötum gögnum skipt ok spryrndi við grunni, dró þá orminn upp at borði. En þat má segja at engi hefir sá sét ógúrligar sjónir er eigi mátti þat sjá er Þórr hvesti augun á orminn, en ormrinn starði neðan í móti ok blés eitri nu. Þá er sagt at jötunninn Hymir gerðisk litverpr, fólnaði, ok hræddisk er hann sá orminn ok þat er særinn fell út ok inn of nökkvann. Ok í því bili er Þórr greip hamarinn ok færði á lopt þá fálmaði jötunninn til agnsaxinu ok hjó vað Þórs af borði, en ormrinn söktisk í sæinn.

20

2. Either (a) "Sagas of the good type, such as this, are always true". Discuss Guðbrandur Vigfússon's assessment of *Hrafnkels saga*.
Or, (b) "We do not need the saga author to tell us why characters behave as they do: the evidence is all there for us in the narrative".
3. Either (a) Write on either the significance of the prose additions to *Skírnismál* or the lack of them in *Hamðismál*.
Or (b) How important is knowledge of the heroic or mythological background for understanding either *Hamðismál* or *Skírnismál* ?
4. "In the poems of the *Edda*, speech is always more potent than action". Consider the relationship of speech and action in any Eddaic poem(s) you have read.
5. "Engaging as they are, Snorri's accounts of Þórr's adventures at the court of Útgarda-Loki, and of Ragnarök, are both deeply flawed as narratives". Do you agree? (You may write on either or both episodes).
6. "A reading of Ari's *Íslendingabók* gives us no hint of the literary achievements of the family saga authors". Discuss.
7. Take one of the following as the title for an essay, with reference to any Old Norse-Icelandic text(s) you have read: "Verðr at því, sem má"; "En fyrinilla mær"; "Vara þat nú / né í gær, / þat hefir langt / liðit síðan"; "Sá er svinnr, er sik kann"; "Lífit mun ek kjósa, ef kostr er".
8. Either, (a) Write a linguistic commentary on any two of the prose passages set for translation
Or, (b) Explain why it is important for the learner of Old Norse to understand "i" mutation and "u" mutation.